

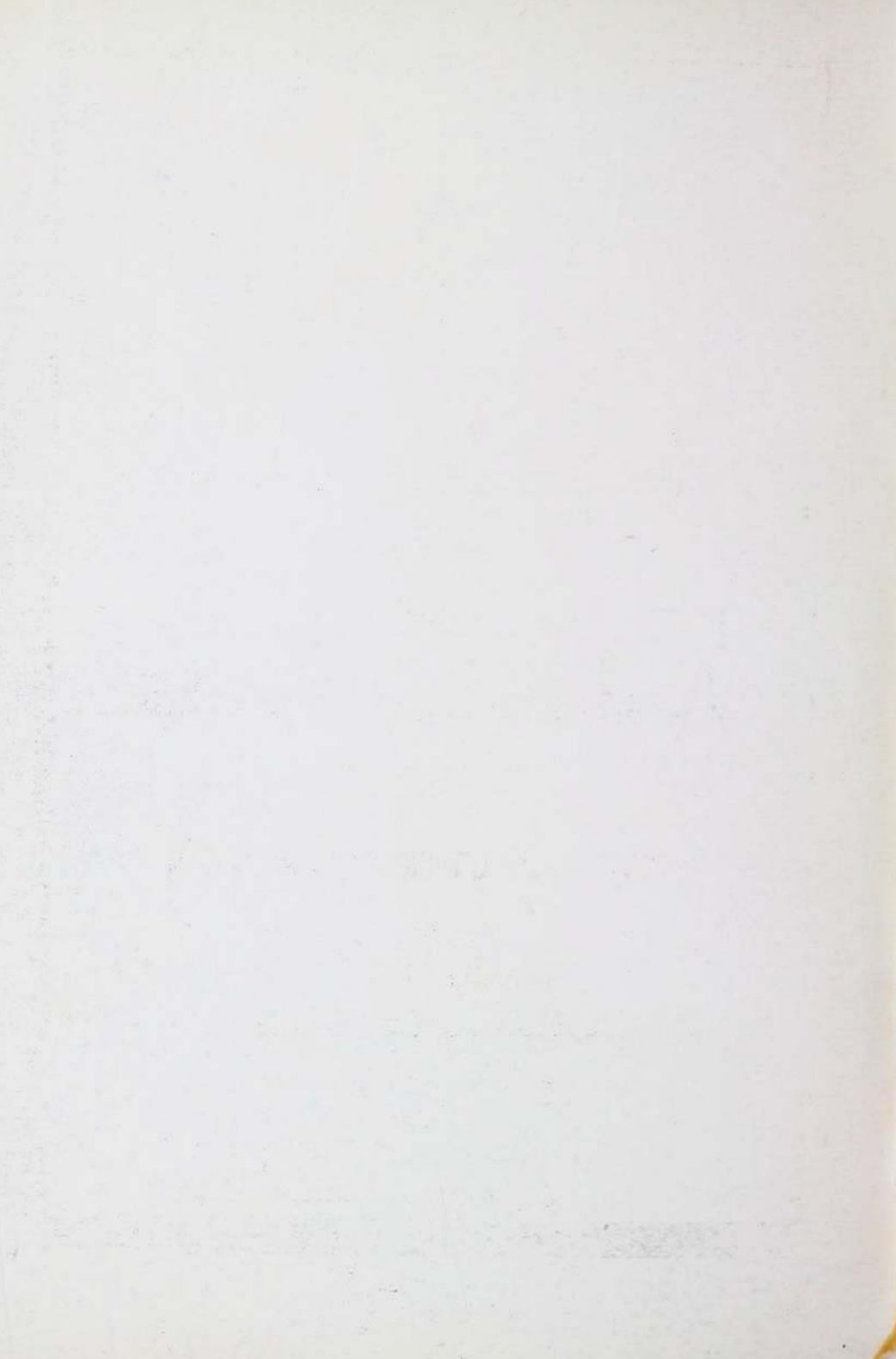

ป้าจุกกาทาสตรจารย์ ดร. สดายุ มงคลสุข

ครั้งที่ ๓

วันพุธ ที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๑

ณ ห้องประชุม N. ๑๑๑ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

คณะวิทยาศาสตร์

ปาฐกถา ศาสตราจารย์ ดร. สติงศักดิ์ มงคลสุข

ครั้งที่ ๓

เรื่อง

"การพัฒนาอุดมศึกษาไทยจากปี ๒๕๐๑ ถึงปัจจุบัน"

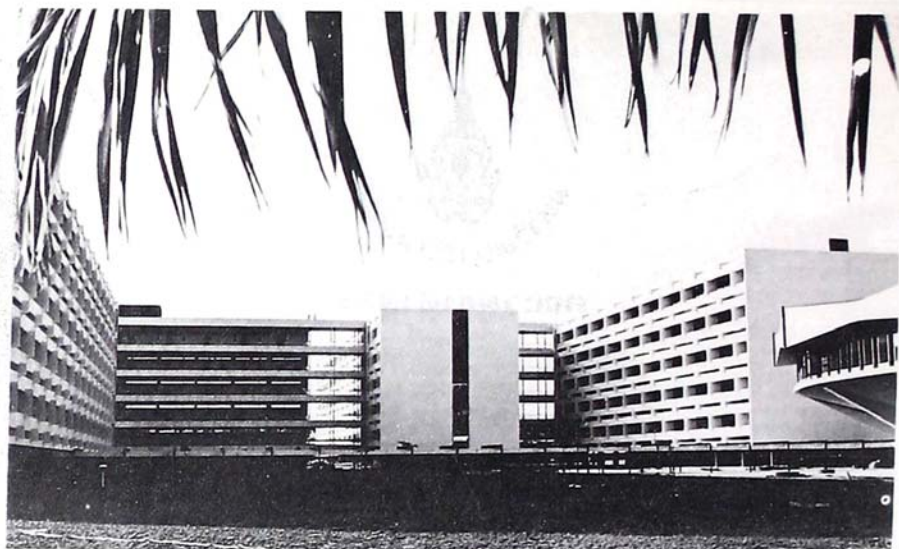
โดย

ศาสตราจารย์ นายแพทย์บุญสม มาร์ติน

ณ ห้องประชุม N ๑๐๑ ตึกชีววิทยาใหม่

คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

วันเสาร์ ที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๘

คณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล
เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๑

คำนำ

คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลได้เริ่มจัด ปาฐกถาศาสตราจารย์ ดร.สดางค์ มงคลสุข ขึ้นเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ.๒๕๓๖ เพื่อเป็นเกียรติแก่ศาสตราจารย์ ดร.สดางค์ มงคลสุข คนบัตินแรกและผู้ก่อตั้งคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล โดยได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ทรงรับเป็นองค์

ปาฐกเกียรติยศในปาฐกถาศาสตราจารย์ ดร.สดางค์ มงคลสุข ครั้งปฐมฤกษ์เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๖ ในหัวข้อ “Bioactive Natural and Novel Compounds from Thai Medicinal Plants” อันเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับฤทธิ์ทางชีวภาพและสารสกัดจากสมุนไพรไทย ซึ่งล้วนเป็นงานในความสนใจของศาสตราจารย์ ดร.สดางค์ มงคลสุข ผู้บุกเบิกงานวิจัยเกี่ยวกับสมุนไพรของไทยในอดีต

ในปี ๒๕๓๗ ที่ผ่านมา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้จัดให้มีปาฐกถาศาสตราจารย์ ดร.สดางค์ มงคลสุข ขึ้นเป็นครั้งที่ ๒ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะเน้นให้เห็นถึงผลงานอันทรงคุณค่าอีกด้านหนึ่งของศาสตราจารย์ ดร.สดางค์ มงคลสุข คือผลงานในการสร้างและพัฒนาบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์ของประเทศทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยได้รับเกียรติจาก ฯพณฯ รองนายกรัฐมนตรี ดร.ศุภชัย พานิชภักดิ์ ซึ่งเป็นศิษย์เก่าคณะวิทยาศาสตร์การแพทย์รุ่นที่ ๕ และเป็นศิษย์คนหนึ่งของศาสตราจารย์ ดร.สดางค์ มงคลสุข ที่ประสบความสำเร็จเป็นอย่างสูงและเป็นผู้รับผิดชอบงานทางด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของประเทศในขณะนั้น รับเป็นองค์ปาฐกในหัวข้อ “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์” เพื่อกระตุ้นให้ทุกฝ่ายเห็นถึงความสำคัญของเรื่องดังกล่าวและช่วยกันสืบทอดเจตนารมณ์ของศาสตราจารย์ ดร.สดางค์ มงคลสุข ในอันที่จะเร่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อความเจริญพัฒนาของประเทศ

ปาฐกถาศาสตราจารย์ ดร.สดางค์ มงคลสุข ในปีนี้ นับเป็นครั้งที่ ๓ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลได้รับเกียรติจาก ศาสตราจารย์ นพ.บุญสม มาร์ติน ปุชนียบุคคลทางด้านการศึกษา พลศึกษา และสาธารณสุขของประเทศ รับเป็นองค์ปาฐกในหัวข้อ “การพัฒนาอุดมศึกษาไทย จากปี ๒๕๐๑ ถึงปัจจุบัน” ศาสตราจารย์ นพ.บุญสม มาร์ติน

นอกจากจะมีเกียรติประวัติการทำงานอันลือเลื่อง โดยเคยดำรงตำแหน่งเป็นทั้งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข ดำรงตำแหน่งคณบดี อธิการบดีและนายกสภามหาวิทยาลัยของหลายสถาบันแล้ว ท่านยังเป็นผู้รู้จักคุ้นเคยกับ ศาสตราจารย์ ดร.สตางค์ มงคลสุข โดยได้เคยร่วมพัฒนาการอุดมศึกษาของประเทศมาในยุคนัยเดียวกันอีกด้วย

ความพิเศษของการจัดงานในปีนี้ คือ คณะวิทยาศาสตร์ได้จัดให้มีการปาฐกถาศาสตราจารย์ ดร.สตางค์ มงคลสุข ในวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๓๘ ซึ่งเป็นวันคล้ายวันสถาปนาคณะวิทยาศาสตร์ครบ ๓๗ ปี เพื่อรำลึกถึงพระคุณของศาสตราจารย์ ดร.สตางค์ มงคลสุข ในฐานะผู้บุกเบิกก่อตั้งและวางรากฐานอันแข็งแกร่งให้แก่คณะวิทยาศาสตร์จนสามารถเจริญพัฒนาสถาวรมานจนถึงปัจจุบัน ได้รับการยกย่องประกาศเกียรติคุณให้ได้รับรางวัลดีเด่นทั้งในองค์กรรวมของคณะและบุคคล ดังต่อไปนี้

- รางวัล "วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี"(Science and Technology Prize) ซึ่งคณะได้รับในฐานะหน่วยงานดีเด่นทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจากมูลนิธิโทเร เพื่อการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ประเทศไทย
- รางวัลนักวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีดีเด่นของอาเซียน ประจำปี ๒๕๓๘ (ศ.ดร. ยอดหทัย เทพธรานนท์)
- รางวัลนักวิทยาศาสตร์ดีเด่นประจำปี ๒๕๓๘ (ศ.ดร.ประเสริฐ โศภน)
- รางวัลนักวิทยาศาสตร์รุ่นใหม่ประจำปี ๒๕๓๘ (ผศ.ดร.ศันสนีย์ ไชยโรจน์)
- รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยมประจำปี ๒๕๓๘ (รศ.ดร.ประพนธ์ วิไลรัตน์และ รศ.ดร. ประหยัด โกมารทัต)

ผลงานเหล่านี้เป็นความสำเร็จและความภาคภูมิใจของคณะวิทยาศาสตร์ในปัจจุบันที่สืบเนื่องมาจากผลงานของศาสตราจารย์ ดร.สตางค์ มงคลสุข ในอดีตทั้งสิ้น กระผมในนามของนักศึกษา อาจารย์ และข้าราชการคณะวิทยาศาสตร์ ขอรำลึกถึงพระคุณของท่านอาจารย์ไว้ ณ ที่นี้ และในนามของคณะกรรมการจัดงานขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้เกิดริ้วมาร่วมงานครั้งนี้โดยทั่วกัน

(ศาสตราจารย์ ดร. พรัชย์ มาดังสมบัติ)

คณบดี คณะวิทยาศาสตร์

กำหนดการ
วันคล้ายวันสถาปนาคณะวิทยาศาสตร์

๒๑ ตุลาคม ๒๕๓๘

ปาฐกถา ศาสตราจารย์ ดร. สดางค์ มงคลสุข ครั้งที่ ๓

พิธีมอบโล่รางวัลศิษย์เก่าดีเด่นคณะวิทยาศาสตร์

และพิธีแสดงความยินดีกับคณาจารย์ของคณะวิทยาศาสตร์ที่ได้รับรางวัล
นักวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีดีเด่นของอาเซียน, นักวิทยาศาสตร์ดีเด่น

นักวิทยาศาสตร์รุ่นใหม่ และรางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม

ณ ห้อง N ๑๐๑ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

- .....
- ๑๐.๐๐ น. พระสงฆ์ ๙ รูป จากวัดเบญจมบพิตรฯ มาถึงห้องพิธี
เริ่มพิธีทางศาสนา
- ๑๑.๐๐ น. พระสงฆ์ฉันภัตตาหารเพล
(การบรรเลงและขับร้องเพลงไทยเดิม)
- ๑๒.๐๐ น. แยกผู้มีเกียรติร่วมรับประทานอาหาร
- ๑๓.๐๐ น. ศาสตราจารย์ ดร. พรชัย มาตังคสมบัติ คณบดีคณะวิทยาศาสตร์
กล่าวเปิดงาน
- ๑๓.๑๕ น. สไลด์มัลติวิชชั่น ประวัติและผลงานของ
ศาสตราจารย์ ดร. สดางค์ มงคลสุข
- ๑๓.๓๐ น. ปาฐกถา ศาสตราจารย์ ดร. สดางค์ มงคลสุข ครั้งที่ ๓
เรื่อง "การพัฒนาอุดมศึกษาไทยจากปี ๒๕๐๑ ถึงปัจจุบัน"
โดยศาสตราจารย์ นพ.บุญสม มาร์ติน
- ๑๔.๓๐ น. พิธีมอบรางวัลศิษย์เก่าดีเด่นคณะวิทยาศาสตร์ ประจำปี ๒๕๓๘
- ๑๔.๔๕ น. พิธีแสดงความยินดีกับคณาจารย์คณะวิทยาศาสตร์ที่ได้รับรางวัล
นักวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีดีเด่นของอาเซียน, นักวิทยาศาสตร์ดีเด่น
นักวิทยาศาสตร์รุ่นใหม่ และรางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม
- ๑๕.๐๐ น. เสร็จพิธี
แยกผู้มีเกียรติรับประทานอาหารน้ำชา-กาแฟ และอาหารว่าง
- .....

ศาสตราจารย์ ดร. สทวงศ์ มงคลสุข

คณบดี คมนรภ

คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ศาสตราจารย์ ดร. สดางค์ มงคลสุข
รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ทุติยจุลจอมเกล้า
ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๑๔

ประวัติ

ศาสตราจารย์ ดร. สดางค์ มงคลสุข ป.ช.,ป.ม.,ท.จ.

ศาสตราจารย์ ดร.สดางค์ มงคลสุข เป็นบุตรคนที่สองของนายแจ้จิ่ง และนางไฉ่ มงคลสุข เกิดวันอังคารที่ ๑๕ กรกฎาคม พ.ศ.๒๔๖๒ ณ อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี มีพี่น้องร่วมบิดามารดา คือ นายเสตมภ์ มงคลสุข

การสมรส

ศาสตราจารย์ ดร.สดางค์ มงคลสุข สมรสกับนางสาวยุพิน เบญจกาญจน์ รัตนนายเกีย และนางพวง เมื่อ พ.ศ.๒๔๙๐ มีธิดาและบุตรสี่คนคือ

๑. รองศาสตราจารย์ ดร.มธุรส รองประธานสถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ ฝ่ายวิจัย และอาจารย์ประจำภาควิชาเภสัชวิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล สมรสกับ รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ รุจิวัฒน์ ภาควิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล มีบุตรชายหนึ่งคนคือ นายอริศ รุจิวัฒน์

๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศศพินท์ อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาต่างประเทศ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล สมรสกับ ดร.อมฤต ภูมิรัตน์ บริษัท เอทีแอนด์ที จำกัด มีบุตรธิดาสองคน คือ ด.ญ.ณัฐนิชา ภูมิรัตน์ และ ด.ช.सानุ ภูมิรัตน์

๓. แพทย์หญิงวินิตา แผนกกุมารเวชศาสตร์ โรงพยาบาลหัวเฉียว สมรสกับ นายแพทย์สาธิต วรรณศร ภาควิชาศัลยศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล มีบุตรสองคนคือ ด.ช. ภาณุ วรรณศร และ ด.ช.นิพัทธ์ วรรณศร

๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรณี มงคลสุข หัวหน้าห้องปฏิบัติการเทคโนโลยีชีวภาพ สถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ และอาจารย์ประจำภาควิชาเทคโนโลยีชีวภาพ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ศ.ดร. สดางค์มงคลสุข และภรรยาคุณบุพิน มงคลสุข

ภาพถ่ายกับภรรยาและครอบครัว
เมื่อได้รับพระราชทานดัตถ์จูลจอมเกล้าพิเศษ

ศาสตราจารย์ ดร. สดางค์ มงคลสุข (ขวามือ)
ภาพถ่ายกับเพื่อนๆเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๑ ขณะเป็นนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๘
โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย

การศึกษา

และฝึกงาน

- พ.ศ. ๒๔๘๑ โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย สอบไล่จบ
ชั้นมัธยม ๘
- พ.ศ. ๒๔๘๕ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับปริญญา
วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเคมี
- พ.ศ. ๒๔๘๗ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับปริญญา
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเคมี
- พ.ศ. ๒๔๙๓ มหาวิทยาลัย ลิวอร์พูล ประเทศอังกฤษ
ได้รับปริญญาตรีบัณฑิต
สาขาวิชาอินทรีย์เคมี
- พ.ศ. ๒๔๙๔ ทำการวิจัยยาปฏิชีวนะต่อในประเทศอังกฤษ
พร้อมทั้งฝึกงานการสกัดน้ำมันพืช
และดูงานอุตสาหกรรมทำยา
จากโรงงานต่างๆ ในประเทศอังกฤษ แล้ว
ได้ไปดูและฝึกงานประเภทเดียวกันต่อไป
อีกในเยอรมันนี และสหรัฐอเมริกา
- พ.ศ. ๒๕๐๗ สำเร็จ ว.ป.อ. รุ่นที่ ๗

ตลอดเวลาที่เป็นนักเรียนและนักศึกษา ศาสตราจารย์ ดร.สอาด มงคลสุข
เป็นผู้ที่เรียนดีที่สุดในชั้น เป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่ม สนใจวิชาการหลายๆ ด้าน
เคารพครูบาอาจารย์ ชอบช่วยเหลือเพื่อนฝูงและพยายามสร้างความก้าวหน้า
ให้แก่ตัวเอง หมั่นคณะและสถาบันอยู่เสมอ อุปนิสัยอันดีงามประจำตัวนี้เป็น
ปัจจัยสำคัญ ที่ทำให้ศาสตราจารย์ ดร.สอาด เป็นที่รักของวงศิษย์ ญาติมิตร
คณาจารย์ และเพื่อนร่วมงาน รวมทั้งทำให้ท่านประสบความสำเร็จในการ
ประกอบกิจการงานทั้งปวง ดังจะเห็นได้จากประวัติการทำงานอันลือเลื่องของท่าน
ทั้งในด้านการวิจัย การรับราชการ การวางแผนงานและการพัฒนาการศึกษา
ของสถาบันต่าง ๆ ทั้งส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค

ตึกเก่า คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์
ถนนศรีอยุธยา
สร้างเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๑

อาจารย์นั่งที่โต๊ะทำงาน
ตึกเก่า ถนนศรีอยุธยา

๑๖ ก.ค. ๒๕๐๓
ท่านอาจารย์ไปส่งลูกศิษย์
(จากซ้าย ศ.ดร. พรชัย มาตั้งคสมบัติ
ผศ.ดร.ไพโรจน์ เปรมปรีดิ์ และ
น.พ. เทพ หิมะทองคำ)
ไปศึกษาต่อ ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา

งานวิจัย

๑. ทำการวิจัยเกี่ยวกับยาปฏิชีวนะจาก Lichens ชนิดหนึ่งจนสามารถแก้ไขสูตรโครงสร้างทางเคมีที่เข้าใจผิดกันให้ถูกต้อง ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารของประเทศอังกฤษ

Journal of The Chemical Society, 1953, P.1250-1261, Usnic acid; A revised structure for Usnic Acid and the resolution of (+)Usnic Acid

๒. ทำการวิจัยยาสมุนไพรในประเทศ เรื่องยาขับพยาธิปวกหาด จนทราบโครงสร้างทางเคมีของสารฆ่าพยาธิได้ในปวกหาด และตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารในประเทศอังกฤษ

Journal of The Chemical Society, 1957, P. 2231-2233; 2:4:3:5
Tetrahydroxystilbene from *Artrocarpus lakoocha*.

๓. ทำการวิจัยยาขับพยาธิมะเกลือ จนทราบโครงสร้างทางเคมีของสารตัวหนึ่งที่อยู่ไหมะเกลือและได้ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารของประเทศอังกฤษ

Journal of The Chemical Society, 1957, P.2233-2237, Diospyrol: A constituent of *Diospyros mollis*.

๔. วิจัยยาปฏิชีวนะจาก Lichens ที่อยู่บนนกกระจู๋จนทราบว่ามีองค์ประกอบตัวสำคัญคือ สารเคมีตัวหนึ่งที่มีชื่อว่า Atranorin และได้รายงานให้สภาวิจัยการแพทย์ทราบในปี พ.ศ. ๒๔๙๙

๕. วิจัยสมุนไพรชื่อ กระชาย จนสามารถแยกสารบริสุทธิ์ แล้วทราบโครงสร้างว่าเป็นอย่างไร ลงตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิทยาศาสตร์ต่างประเทศ

Journal of The Chemical Society, 1964, p.2654-2655: Pinostrobin and Alpinetin from *Kaempferia pandurata*.

๖. วิจัยเรื่องมะเกลือต่อจนทราบว่าสารที่พบในข้อ ๓ นั้น เกิดจากสารอีกตัวหนึ่งที่มีไหมะเกลือ เช่นกัน และได้ตีพิมพ์เผยแพร่ใน

Journal of The Chemical Society, 1965, p. 1533: 3-Methylnaphthalene-1,8-diol from *Diospyros mollis*.

๗. วิจัยสมุนไพรรงทอง สามารถแยกสารออกมาหลายอย่างด้วยกันแล้วหาโครงสร้างทางเคมีได้หลายตัว ลงตีพิมพ์ในวารสารเคมี

Tetrahedron Volume 21, p1453-1470,1965 : Constituents of gambogic acid.

๘. วิจัยสมุนไพรรชื้อ สะแก สามารถแยกสารและหาสูตรโครงสร้างได้ พิมพ์เผยแพร่ในวารสารเคมีของประเทศอังกฤษ

Journal of The Chemical Society,1966p.125: Combretol from Combretum quadrangulare.

๙. ทำการพิสูจน์หาโครงสร้าง ของสารเคมีตัวหนึ่ง ซึ่งมีในต้นไม้หลายชนิด เช่น โหระพาทำสนัข จนสามารถตรวจสอบสารนั้นในต้นไม้ได้ด้วยวิธีการทางฟิสิกส์ ลงพิมพ์เผยแพร่ในวารสารต่างประเทศ

Phytochemistry. 1960, volume 8,p913-915: Spectroscopic identification of coniferin

๑๐. วิจัยสมุนไพรร เจตมูลเพลิงแดง และพิสูจน์ว่าสารที่เป็นตัวยา คือ สารเคมีที่มีชื่อว่า Plumbagin แต่ยังไม่ได้ตีพิมพ์เผยแพร่

นอกจากที่ได้รวบรวมแล้ว ศาสตราจารย์ ดร.สดางค์ มงคลสุข ยังมีผลงานวิจัยอีกมากมายเหลือที่จะนำมากล่าวให้หมดในที่นี้ ผลงานเหล่านี้บางส่วนปรากฏเป็นรายงานที่เสนอต่อสภาวิจัยแห่งชาติ บางส่วนเตรียมที่จะตีพิมพ์เผยแพร่ในต่างประเทศถึงแม้ท่านจะมีหน้าที่ราชการรัดตัวมากก็ตาม ท่านก็ไม่เคยลืมเรื่องวิจัยเลย ทุกครั้งที่ไปต่างประเทศในราชการพิเศษ ก็มักจะถือโอกาสปรึกษาการวิจัยกับนักวิทยาศาสตร์ต่างประเทศ และนำข้อมูลและหนังสือทันสมัยกลับมาด้วยทุกครั้ง ห้องทดลองวิทยาศาสตร์อยู่ติดกับห้องทำงานของท่าน และกล่าวได้ว่าไม่มีวันไหนเลยที่ ท่านไม่ได้เข้าไปทำการทดลองในห้องนั้น

การรับราชการและตำแหน่งหน้าที่

- พ.ศ. ๒๔๘๖ - อาจารย์ผู้ช่วยสอนแผนกเคมี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พ.ศ. ๒๔๘๘ - อาจารย์โทแผนกเคมี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พ.ศ. ๒๔๙๐ - ลาราชการเพื่อศึกษาต่อ ณ ประเทศอังกฤษ
- พ.ศ. ๒๔๙๓ - อาจารย์โทแผนกเคมี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พ.ศ. ๒๔๙๔ - อาจารย์โทแผนกเภสัชเคมี คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์
- พ.ศ. ๒๔๙๖ - อาจารย์เอก แผนกเภสัชเคมี คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์
- พ.ศ. ๒๕๐๑ - ผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมวิทยาศาสตร์การแพทย์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์
- พ.ศ. ๒๕๐๒ - ศาสตราจารย์แผนกเคมี มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์
- พ.ศ. ๒๕๐๓ - คณบดีคณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ (พ.ศ. ๒๕๑๒ เปลี่ยนชื่อเป็น คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล)
- พ.ศ. ๒๕๑๑ - ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้เป็นรองอธิการบดี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อีกตำแหน่งหนึ่ง
- พ.ศ. ๒๕๑๒ - ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้เป็นอธิการบดี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ศ.ดร. สดางค์ มงคลสุข พาคูแทนมูลนิธิ Rockefeller (ศ.ดร. เจมส์ เอส. ดินนิง)
เข้าเฝ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินทรงวางศิลาฤกษ์
อาคารคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๐๘

ตึกใหม่คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
ถนนพระราม ๖

ราชการพิเศษ และหน้าที่ราชการอื่นๆ

๑. กรรมการมูลนิธิอานันทมหิดล
๒. กรรมการสภามหาวิทยาลัยมหิดล
๓. กรรมการสภามหาวิทยาลัยขอนแก่น
๔. กรรมการสภามหาวิทยาลัยเชียงใหม่
๕. กรรมการสภามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
๖. กรรมการพัฒนามหาวิทยาลัย
๗. กรรมการสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์ประยุกต์
๘. กรรมการดำเนินการเกี่ยวกับการช่วยเหลือ ในระดับอุดมศึกษาในด้าน แพทย์ศาสตร์ เกษตรศาสตร์ และสังคมศาสตร์
๙. กรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ
๑๐. กรรมการสภาการศึกษาแห่งชาติ
๑๑. กรรมการคัดเลือกผู้ที่จะไปศึกษา ณ ต่างประเทศตามโครงการ หลายนโครงการทั้งของไทยและต่างประเทศ
๑๒. กรรมการร่วมกับมูลนิธิร็อกกีเฟลเลอร์ สถาบันประเทศอังกฤษและ ออสเตรเลีย เพื่อจัดหาอาจารย์จากต่างประเทศ จัดหาทุนให้อาจารย์ และนักศึกษาไปศึกษาต่างประเทศ
๑๓. เป็นผู้แทนไปประชุม สากลเคมีตามคำเชิญของสมาคมเคมีประเทศต่างๆ หลายประเทศ
๑๔. เป็นผู้ดำเนินการก่อตั้งคณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ มหาวิทยาลัย แพทย์ศาสตร์ และได้ขยายงานจนเป็นคณะวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล ในปัจจุบันนี้
๑๕. เป็นผู้ช่วยราชการดำเนินการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และ ช่วยเหลือด้านต่าง ๆ หลายด้านเรื่อยมา
๑๖. ช่วยดำเนินงานจัดตั้งมหาวิทยาลัยขอนแก่น ตั้งแต่เริ่มแรก

- และช่วยเหลือนอกแบบห้องทดลอง ช่วยหาอาจารย์ ช่วยให้นักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้มีสถานที่เรียนก่อนที่มหาวิทยาลัยจะสร้าง เรียบร้อยได้ทำการศึกษาในคณะวิทยาศาสตร์การแพทย์เป็นเวลา ๒ ปีครึ่ง และได้ช่วยสอนด้วยตนเองตลอดระยะเวลาที่
๑๗. เป็นผู้ช่วยในการดำเนินการจัดตั้งมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ภาควิชาที่คืนให้แก่ราชการ จัดหาคณาจารย์เพื่อทำการสอน ตลอดจนจัดหาทุนช่วยเหลือจากต่างประเทศ
๑๘. ดำเนินการขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศ ให้คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ดังต่อไปนี้
- ๑๘.๑ ประเทศออสเตรเลียให้เครื่องมือทดลองวิทยาศาสตร์เป็นมูลค่า ประมาณ ๕ แสนบาท และให้ทุนแก่นักศึกษาเพื่อไปศึกษา สำหรับเป็นอาจารย์ของคณะกว่า ๓๐ ทุน
- ๑๘.๒ ประเทศอังกฤษให้เครื่องมือวิทยาศาสตร์เป็นจำนวนมาก ให้ทุนแก่นักศึกษาหลายสิบคน และส่งอาจารย์ชาวอังกฤษ มาช่วยสอนในคณะติดต่อกันเป็นเวลากว่า ๖ ปี
- ๑๘.๓ ประเทศ สหรัฐอเมริกา
- ๑๘.๓.๑ มูลนิธิร็อกกีเฟลเลอร์ ให้ความช่วยเหลือขยายงานของ คณะระยะยาวโดยให้ทุนการจัดซื้อเครื่องมือ วิทยาศาสตร์สำหรับการวิจัยและการสอน ให้ทุนการศึกษาสำหรับอาจารย์เพื่อศึกษาต่อในต่างประเทศจนถึงปริญญาเอก เพื่อกลับมาทำการสอนในคณะ ให้ตำราเรียนและวารสารวิทยาศาสตร์มากมาย ส่งผู้เชี่ยวชาญ สาขาต่าง ๆ จากสหรัฐฯ มาทำการสอนและจัดตั้งแผนก ต่าง ๆ จนกว่าอาจารย์ไทยจะมีเพียงพอ และให้ทุน อื่นๆอีกมาก เป็นมูลค่าทั้งสิ้นกว่า ๑๐๐ ล้านบาท
- ๑๘.๓.๒ Massachusetts Institute of Technology ได้เปิดศูนย์ การวิจัยสารที่เป็นพิษจากเชื้อราร่วมกับทางคณะ ซึ่ง เป็ โครงการระยะยาวได้รับเครื่องมือ และเงินทุนวิจัย หลายล้านบาทและได้ให้ทุนแก่อาจารย์ของคณะ

เพื่อไปศึกษาต่อไป

๑๙. เป็นผู้แทนหรือผู้รับเชิญให้ไปประชุมยังต่างประเทศในเรื่องอื่นๆ นอกจากการขอความช่วยเหลือและการประชุมทางวิชาเคมีอีกหลายครั้ง อาทิ รับเชิญจากรัฐบาลออสเตรเลียไปประชุม Advancement of Sciences, 37 th Congress ณ กรุงแคนเบอร์ราในปี ๒๕๐๗
๒๐. ศาสตราจารย์ ดร.สตางค์ มงคลสุข เตรียมจะเดินทางไปเจรจารายละเอียดขอความช่วยเหลือจากรัฐบาลประเทศญี่ปุ่น แคนาดา อังกฤษ และมูลนิธิร็อกกีเฟลเลอร์ สำหรับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล การเจรจาครั้งนี้เป็นที่คาดกันว่าประเทศและมูลนิธิดังกล่าว กำลังตกลงช่วยเหลือในด้านการเงิน ทุนการศึกษาและอาจารย์ชาวต่างประเทศ เป็นมูลค่าทั้งสิ้นหลายสิบล้านบาท แต่ท่านได้ถึงแก่กรรมเสียก่อน

นอกจากที่กล่าวมาแล้วยังเป็นกรรมการที่ปรึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์ของส่วนราชการ และบริษัทอุตสาหกรรมหลายแห่ง และมีหน้าที่การงานพิเศษอีกมากซึ่งล้วนแต่เป็นประโยชน์แก่ทางราชการ การศึกษาและวงการวิทยาศาสตร์ของชาติทั้งสิ้น

ศาสตราจารย์ ดร.สตางค์ มงคลสุข ได้ทำตนเป็นตัวอย่างอันดีงามต่อผู้อื่นอยู่เสมอ ท่านมีความจงรักภักดีอย่างยิ่งต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ขอบช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ รับผิดชอบและอุทิศตนในการทำงาน ท่านไม่เพียงได้ช่วยสร้างความเจริญทางวัตถุให้แก่ชาติเท่านั้น แต่ยังช่วยสร้างความเจริญทางจิตใจให้คนจำนวนมาก พร้อมทั้งเป็นที่พึ่งของบรรดาศิษย์ และผู้ผู้ได้บังคับบัญชาตลอดมา

อาจารย์นำเสด็จพระราชดำเนินชมห้องปฏิบัติการเอนกประสงค์ (MDL)
ในวันเปิดตึกทดลองวิทยาศาสตร์
คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลปัจจุบัน

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่ได้รับพระราชทาน

๕ ธันวาคม ๒๔๙๕	- เบญจมาภรณ์ช้างเผือก
๕ ธันวาคม ๒๔๙๖	- จัตุรถาภรณ์ช้างเผือก
๕ ธันวาคม ๒๔๙๘	- ตริตาภรณ์มงกุฎไทย
๕ ธันวาคม ๒๕๐๕	- ตริตาภรณ์ช้างเผือก
๕ ธันวาคม ๒๕๐๗	- ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย
๕ ธันวาคม ๒๕๐๘	- ทวีติยาภรณ์ช้างเผือก
๕ ธันวาคม ๒๕๑๐	- ตติยจุลจอมเกล้าวิเศษ
๓๐ มกราคม ๒๕๑๓	- เหรียญดุษฎีมาลาเข็มศิลปวิทยา
๕ ธันวาคม ๒๕๑๓	- ประถมาภรณ์ช้างเผือก
๕ ธันวาคม ๒๕๑๔	- ตติยจุลจอมเกล้า

จากประวัติข้างต้นจะเห็นได้ว่า ศาสตราจารย์ ดร.สตางค์ มงคลสุข เป็นบุคคลพิเศษซึ่งมีความสามารถในหลาย ๆ ด้าน ทั้งทางด้านวิชาการ ด้านการบริหาร การวางแผน การดำเนินการต่าง ๆ และทางด้านความเป็นครู ความสามารถพิเศษต่าง ๆ เหล่านี้ นอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติมากมายมหาศาลแล้ว ยังทำให้ท่านเป็นที่รัก ที่เคารพ ที่ระลึกถึง และกล่าวขวัญถึงของเพื่อนพ้อง และศิษย์จำนวนมาก จะขอยกเอาบทความที่ศิษย์และอาจารย์รุ่นแรกของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้เคยเขียนถึง ศ.ดร.สตางค์ มงคลสุข ในหนังสือที่ระลึก ๓๐ ปี คณะวิทยาศาสตร์ (พ.ศ. ๒๕๑๓) มาประกอบเป็นบทส่งท้ายประวัติ

ท่านอาจารย์สตางค์ ได้จากพวกเราไปในวันจันทร์
เมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๑๔

ข้อเขียนของ ศ.ดร.พรชัย มาถึงคสมบัณฑิต

(ปัจจุบันดำรงตำแหน่งคณบดีคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล)

“บุญของคณะวิทยาศาสตร์ ที่มีท่าน ศ.ดร.สตางค์ มงคลสุข เป็นผู้บุกเบิกที่มีความเป็นอัจฉริยะ มีสายตากว้างไกล เข้าใจสถานการณ์บ้านเมืองในยุคนั้น มองเห็นบทบาทของตัวท่านเอง หน่วยงานที่ท่านจะสร้างและผลกระทบต่อทิศทางการพัฒนาประเทศ จึงทำให้คณะวิทยาศาสตร์อยู่ในฐานะรับบทบาทสำคัญยิ่งในการขยายตัวของระบบอุดมศึกษา และวงการวิทยาศาสตร์ของประเทศไปพร้อม ๆ กับ การสร้างความเป็นปึกแผ่น ของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลเอง ท่านอาจารย์สตางค์ ได้นำให้คณะฯ เป็นแกนของการสร้างเสริมมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาคทุกแห่ง ตั้งแต่ระดับนโยบายการดำเนินการสร้างโครงสร้างพื้นฐาน ตลอดจนถึงอำนวยความสะดวกทางวิชาการโดยเฉพาะการเรียนการสอนและการวิจัย นอกจากนี้คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ยังมี AMPLIFICATION EFFECT ในด้านการพัฒนาบุคลากรวิชาการทั้งระดับปริญญาตรี โท และเอกแก่มหาวิทยาลัยต่างๆ ที่เกิดขึ้นตามมาบทบาทของท่านและของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ต่อการก่อตั้งมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์นั้น เป็นที่ประจักษ์ชัดต่อบุคคลทั่วไป เพราะท่านเกี่ยวข้องโดยตรงในฐานะอธิการบดี ม.อ. สำหรับที่อื่นอาจจะไม่ชัดเจน หากเราไม่คำนึงถึงบุคคลที่ไปบุกเบิกสาขาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีในแต่ละสถาบันที่เกี่ยวข้องกับท่านและคณะฯ เราอย่างไร หากใครจะลองไป สืบรวจว่า คณาจารย์ของมหาวิทยาลัย ต่าง ๆ ที่เกิดตามมาที่หลังนั้นมีที่ผ่านคณะวิทยาศาสตร์ในระดับปริญญาตรี โท หรือเอกเท่าไร ก็จะได้เห็นได้ชัดว่าคณะฯ ได้มีส่วนเป็นแกนในการพัฒนาสถาบันเหล่านี้เป็นอย่างมาก แต่น่าเสียดายที่ท่านด่วนจากเราไปตั้งแต่ปีพ.ศ.๒๕๑๔ เฉพาะบุญที่ผลบุญและผลงานที่ท่านได้วางรากฐานไว้ยังมีไม่หมดมั่งอยู่

อาจสรุปได้ว่ายุคนั้นผู้นำคณะวิทยาศาสตร์ มหิดล “ตีบทแตก” ว่าระหว่างการเติบโตใหญ่ของคณะฯ นั้น ประเทศชาติกำลังกระจายโอกาสการศึกษาซึ่งเรามีส่วนและต้องเล่น ACTIVE ROLE ในการขยายฐานอุดมศึกษาทั่วประเทศไปด้วย นั่นคืองานชิ้นโบว์แดงคู่ของท่านอาจารย์ สตางค์ ของเรา

ข้อเขียนของ รศ.ดร.นที คัคณานต์ดิลก

(ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง คณบดีคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต)

“ถ้าการมองเห็นการณ์ไกลของดร.สดวงค์มงคลสุขที่สนับสนุนนักศึกษาแพทย์ที่เรียนดีให้ทุนเพื่อศึกษาถึงปริญญาเอกทางวิทยาศาสตร์และปรีคลีนิคตามรอยเบื้องพระยุคลบาทสมเด็จพระราชบิดา เพื่อกลับมาเป็นอาจารย์ของคณะวิทยาศาสตร์ไม่เกิดขึ้น ลองนึกดูว่าประเทศไทยเราและวงการแพทย์ของเรา จะพัฒนามาไกลขนาดนี้ได้อย่างไร โรงเรียนแพทย์ใหม่ ๆ เช่น คณะแพทยศาสตร์ ม.เชียงใหม่ คณะแพทยศาสตร์รามธิบดี และคณะแพทยศาสตร์ ม.ขอนแก่น คณะแพทยศาสตร์ ม.สงขลานครินทร์ วิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า และคณะแพทยศาสตร์ ม.ศรีนครินทรวิโรฒ ก็อาจจะยังไม่เกิดขึ้นก็เป็นได้ ทั้งนี้ก็เป็นผลพวงมาจากท่านอาจารย์และลูกศิษย์ลูกหาของอาจารย์ที่รับช่วงต่อมาได้ผลิตบัณฑิตทางปรีคลีนิคมารับใช้สังคมกว่า ๓๐ ปี”

ข้อเขียนของ รศ.พญก ว่องพยับบาล

(ภาควิชากายวิภาคศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล)

วิวัฒนาการที่เกิดจากอาจารย์สดวงค์ท่านทำไว้ เปลี่ยน เจริญ จนเป็นคณะฯ ที่เยี่ยมทั้งการเรียน การวิจัย พระคุณของท่านเป็นที่ประจักษ์แก่ผม เพื่อนอาจารย์และศิษย์ทุกคน ตราบนานเท่าทุกวันนี้ เราทุกคนไม่เคยลืมเลย

“สตางค์-ที่เรารัก”

ตลอดเวลา “สตางค์” มีแต่เอาจริง พูดจริง ทำจริง ช่วยแก้ปัญหาให้เพื่อน
ส่งเสริมเพื่อน แทนให้เพื่อน เป็นเพื่อนตายโดยแท้ “สตางค์” ไม่ให้ร้ายใคร
ไม่จลาจลใคร ไม่ทำลายใคร แต่ “สตางค์” ช่วยให้กำลังใจ ช่วยงานสารพัด

เรียกว่า หนักเอา เบาสู้ เขาเกิดมาทำงาน และเราเชื่อว่า

หากใครจะเริ่มต้นทำอนุสรณ์ให้ “สตางค์” สักพักเดียว ก็คงสำเร็จ

เพราะเพื่อนรักเขา เด็กรักเขา ผู้ใหญ่รักเขา เขาเป็นที่รักของทุกคน

บุญเรือน บัวจรรยา
จินดา ณ สงขลา
บุญธรรม ทองไข่มุกข์
กำแหง พลังกูร
ประสพ รัตนการ

ปาฐกถา ศาสตราจารย์ ดร.สถาพงศ์ มงคลสุข

ครั้งที่ ๑

เรื่อง

**"Bioactive Natural Products and Novel Compounds
from Thai Medicinal Plants"**

โดย

ศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์

จักรราชกุมาโร

วันที่ ๑๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๖

ศาสตราจารย์ ดร. สัมเด็จพระเชอเจ้าฟ้าจุฬารมณเดภัยลักษณ

องคป์รมปาฐกเกียรตยศ

พระประวัติ

ศ.ดร.สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์

อัครราชกุมารี

องค์ปฐมปฐม "ปฐมฤกษ์ ศ.ดร.สวางค์ มงคลสุข"

.....

- พระนาม : สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์
ทรงเป็นธิดาพระองค์เล็กในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ
- วันประสูติ : ๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๐
- สถานที่ประสูติ : พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต กรุงเทพมหานคร
ทรงอภิเษกสมรสกับ นาวาอากาศเอกวีระยุทธ ดิษยะศริน และทรงมีพระธิดา ๒ พระองค์ คือ พระเจ้าหลานเธอพระองค์เจ้าสิริภาจุฑาภรณ์ ประสูติเมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๒๕ และพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าอทิตยาทรกิติคุณ ประสูติเมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๒๗

- พระประวัติทางการศึกษา :** ทรงเริ่มการศึกษาตั้งแต่ชั้นอนุบาลที่โรงเรียนจิตรลดา จนทรงสำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย แผนกวิทยาศาสตร์ แล้วทรงเข้าศึกษาต่อในคณะวิทยาศาสตร์ และอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- พ.ศ. ๒๕๒๒ ทรงสำเร็จการศึกษาปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิตสาขาอินทรีย์เคมี เกียรตินิยมอันดับ ๑ จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
  - พ.ศ. ๒๕๒๘ ทรงสำเร็จการศึกษาปริญญาดุษฎีบัณฑิตสาขาอินทรีย์เคมี มหาวิทยาลัยมหิดล
  - พ.ศ. ๒๕๓๐ ทรงสำเร็จการอบรมระดับ Post Doctoral Training เรื่อง "Synthesis of Oligonucleotides Using Polymer Support and Their Applications in Genetic Engineering" จากมหาวิทยาลัยอูล์ม ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน
  - พ.ศ. ๒๕๓๑- ปัจจุบัน กำลังทรงศึกษาระดับปริญญาเอกทางด้านพิษวิทยา ณ มหาวิทยาลัยโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น
  - พ.ศ. ๒๕๓๖- ปัจจุบัน กำลังทรงศึกษาระดับปริญญาโททางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พระตำแหน่งต่าง ๆ ภายในประเทศ

- พ.ศ. ๒๕๒๘-ปัจจุบัน : ศาสตราจารย์ประจำภาควิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล กรุงเทพฯ
- พ.ศ. ๒๕๒๘-ปัจจุบัน : องค์ประธานมูลนิธิจุฬารักษ์ (Chulabhorn Foundation)
- พ.ศ. ๒๕๓๐-ปัจจุบัน : ทรงก่อตั้งและดำรงตำแหน่งองค์ประธานสถาบันวิจัยจุฬารักษ์ (Chulabhorn Research Institute)

- พ.ศ. ๒๕๓๐-ปัจจุบัน : องค์ประธานคณะทำงานด้านเคมี สาขาผลิตภัณฑ์
ธรรมชาติของโครงการความร่วมมือทางวิชาการ
ระหว่างไทย-ญี่ปุ่น (Japanese Society for
Promotion of Sciences, Japan (JSPS) and
National Research Council of Thailand)
- พ.ศ. ๒๕๓๐-ปัจจุบัน : องค์ประธานมูลนิธิส่งเสริมการอนุรักษ์ธรรมชาติและ
คุ้มครองสิ่งแวดล้อม
- พ.ศ. ๒๕๓๑-ปัจจุบัน : องค์ผู้อำนวยการศูนย์พิษวิทยาสิ่งแวดล้อมและ
อุตสาหกรรมนานาชาติ “UNEP Centre of
Excellence for Environmental and Industrial
Toxicology” สถาบันวิจัยจุฬาภรณ์
- พ.ศ. ๒๕๓๒-ปัจจุบัน : ทรงเป็นองค์ผู้อำนวยการโครงการต่าง ๆ ของ
สถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ดังนี้ คือ
๑. โครงการต่อต้านโรคเอดส์ (AIDS Programme)
  ๒. โครงการฟื้นฟูสภาพแวดล้อมและชีวิตความเป็น
อยู่ของประชาชนผู้ประสบอุทกภัยในจังหวัดนคร
ศรีธรรมราชและจังหวัดสุราษฎร์ธานี (Programme
on Restoration and Integrated Development
of the Flood Affected Area in Southern
Thailand)
  ๓. โครงการจัดระบบน้ำเค็มเพื่อการเพาะเลี้ยงกุ้ง
ทะเล (Saltwater Irrigation for Cultivation of
Economic Marine Species and Preservation
of Mangrove Forests)
  ๔. โครงการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า
(Rabies Eradication Programme)
  ๕. โครงการเร่งรัดและเสริมสร้างภูมิคุ้มกันโรคในพื้นที่
๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ (Special Project for

Accelerated Immunization in 5 Southern Provinces in Thailand)

พระดำเณรต่างๆ ๑ : หน่วยงาน/องค์การระหว่างประเทศ

- พ.ศ. ๒๕๒๘-ปัจจุบัน : สมาชิกคณะผู้บริหาร IOCD (Executive Member of International Organization for Chemical Sciences in Development (IOCD)
- พ.ศ. ๒๕๓๐-ปัจจุบัน : องค์อุปถัมภ์ IFS Patron, International Foundation for Science, Sweden (IFS)
- พ.ศ. ๒๕๓๑-๒๕๓๓ : องค์ประธานกิตติมศักดิ์ Heritage Trust, ประเทศอังกฤษ (Honorary President, Heritage Trust, England)
- พ.ศ. ๒๕๓๒-๒๕๓๕ : ที่ปรึกษาพิเศษของ UNEP Special Advisor, United Nations Environment of Goodwill of the World Health Organization (WHO)
(ทรงได้รับการแต่งตั้งเมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๓๒)
- พ.ศ. ๒๕๓๓-ปัจจุบัน : ทรงเป็น ๑ ใน ๒๕ ผู้เชี่ยวชาญของ Scientific and Technical Committee for the International Decade for Natural Disaster Reduction (IDNDR) (Member, Scientific and Technical Committee, the International, Decade for Natural Disaster Reduction, United Nations)
- พ.ศ. ๒๕๓๕ : ทรงเป็น ๑ ใน ๗ กรรมการผู้ทรงวุฒิของคณะกรรมการคัดเลือกผู้สมควรได้รับรางวัล UNEP Sasakawa Environment Prize

---

พระเกียรติประวัติดีเด่นด้านวิชาการทั้งภายในและต่างประเทศ

- พ.ศ. ๒๕๑๘ : ทรงได้รับรางวัลของมูลนิธิศาสตราจารย์ ดร.แถบ นีละนิธิในการที่ทรงสอบได้ที่ ๑ ในวิชาเคมีและชีววิทยา (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์) (Professor Dr. Tab Nilanidhi Foundation Prize for being first in Chemistry and Biology among Freshmen Class of Kasetsart University)
- พ.ศ. ๒๕๑๘ : ทรงได้รับรางวัลของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในการที่ทรงสอบได้คะแนนเฉลี่ยดีเด่นตลอดปี Kasetsart University Prize for Outstanding General Proficiency
- พ.ศ. ๒๕๒๒ : ทรงได้รับรางวัลของมูลนิธิศาสตราจารย์ ดร.แถบ นีละนิธิ ในสาขาวิชาเคมี ระดับปริญญาตรี และทรงได้รับทุนการศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก ทางวิทยาศาสตร์ สาขาอินทรีย์เคมี (Professor Dr. Tab Nilanidhi Foundation Prize for Outstanding results in Chemistry throughtout Bachelor's Degrees Course)
-Scholarship form Professor Dr. Tab Nilanidhi Foundation to pursue Ph.D. work in Organic Chemistry
- พ.ศ. ๒๕๒๘ : สมาชิกกิตติมศักดิ์ของ The Royal Society of Chemistry, London (Honorary Fellow of the Royal Society of Chemistry, London)
- พ.ศ. ๒๕๒๘ : ทรงได้รับเหรียญทองไอน์สไตน์จาก UNESCO Awarded Einstein Gold Medal of UNESCO
- พ.ศ. ๒๕๓๐ : Post Doctoral Research Fellow, University of Ulm, Germany

---

พระอาจารย์พิเศษในต่างประเทศ

- พ.ศ. ๒๕๓๐ : พระอาจารย์พิเศษ, มหาวิทยาลัยโตเกียว (เกษตรกรรม) ประเทศญี่ปุ่น (Visiting Professor, Tokyo University of Agriculture, Japan)
- พ.ศ. ๒๕๓๑-๒๕๓๒ : พระอาจารย์พิเศษ, มหาวิทยาลัยอิลลินอยส์แห่งชิคาโก สหรัฐอเมริกา (Visiting Professor of Medicinal Chemistry and Pharmacognocny, the University of Illinois at Chicago, College of Pharmacy, U.S.A.)
- พ.ศ. ๒๕๓๒ : พระอาจารย์พิเศษ, มหาวิทยาลัย อีเฮมะ ประเทศญี่ปุ่น (Visiting Professor, Ehime University, Japan)

การถวายพระเกียรติทางด้านวิชาชีพ

- พ.ศ. ๒๕๒๕ : ทรงเป็นสมาชิกของ The American Chemical Society (Member of the American Chemical Society)
- พ.ศ. ๒๕๒๙ : ทรงได้รับการถวายพระเกียรติให้เป็นสมาชิกของ The Royal Society of Chemistry, A Chartered Chemist (Elected as a Member of the Royal Society of Chemistry : a Chartered Chemist)
- พ.ศ. ๒๕๓๐ : ทรงได้รับการถวายพระเกียรติให้เป็นสมาชิก Gesellschaft Deutsche Chemiker, สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี (Elected member Gesellschaft Federal Republic of Germany)

ปริญญาเกียรตินิยม

- พ.ศ. ๒๕๓๐ : Honorary Doctorate Degree (Ph.D.) from Tokyo University of Agriculture, Japan.

-
- W.ආ. චරිතං : Honorary Doctorate Degree (Ph.D.)
from Dongguk University, Korea.
- W.ආ. චරිතභ : Honorary Doctorate Degree (Ph.D.)
from Ehime University, Japan.
- W.ආ. චරිතභ : Honorary Doctorate Degree (Ph.D.)
from Soka University, Japan.
- W.ආ. චරිතභ : Honorary Doctorate Degree (D.Sc.)
from Northeastern University, U.S.A.
- W.ආ. චරිතභ : Honorary Doctorate Degree (Ph.D.)
from Suez Canal University, Egypt.
- W.ආ. චරිතභ : Honorary Doctorate Degree (D.Sc.)
from University of Wales, United Kingdom.
- W.ආ. චරිතඪ : Honorary Doctorate Degree (D.Sc.)
from Polytechnic of Central London.

ภาพจากงาน

ปาฐกถาศาสตราจารย์ ดร.สตาจค์ มงคลสุข ครั้งปฐมฤกษ์
วันพฤหัสบดีที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2536 ณ โรงแรมเซ็นทรัลพลาซ่า-กรุงเทพฯ

ປາກຸດາ ຕາສຕຣາຈາຣຍ໌ ດຣ. ສຕາງຄ໌ ມງຄລສຸບ
ຄຣັ່ງທີ່ ໒

ເຣື່ອງ

"ການພັດທະນາກຣັມຍາຄຣມນຸບຸຸຸຍ"

ໂດຍ

ຯພນຯ ຮອງນາຍກຣັມນດຣ໌ ດຣ. ສຸຄບ໌ຍ ພານ໌ບກັດດ໌

ວັນສຸຄຣ໌ທີ່ ໒ ຄຣກຸງາຄມ ພ.ສ. ໒໕໓໗

ພະណາ ຮອດນາຍກຽມນດຣີ ດຣ. ສຸກວິຍ ພານີໜັກດີ
ວອດປ່າງຸກ ປ່າງຸກດາສາສດຣາເຈເຣຍີ ດຣ.ສດາທັ ມອລລຸສຸ ສຣັ່ງທີ່ ໒

ภาพจากงานปฐกฐาศาสตราจารย์ ดร.สดวงต์ มงคลสุข ครั้งที่ ๒
๘ กรกฎาคม ๒๕๓๘ ณ โรงแรมแซงกรีลา กรุงเทพฯ

ประวัติ

ดร. ศุภชัย พานิชภักดิ์

องค์ปาฐก “ปาฐกถาศาสตราจารย์ ดร.สตาจ์ มงคลสุข” ครั้งที่ ๒

เกิด	วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๔๘๕ กรุงเทพฯ
การศึกษา	ป.๑-ม.๖ โรงเรียนเซนต์คาเบรียล
	ม.๗-ม.๘ โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา
	๒๕๐๕-๒๕๐๖ คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์
	๒๕๐๖-๒๕๑๖ ได้รับทุนการศึกษาจาก ธนาคารแห่งประเทศไทย ไปศึกษาที่ประเทศเนเธอร์แลนด์ ปริญญาตรี และ ปริญญาโท Econometrics, Development Planning จาก Netherlands School of Economics, Rotterdam ซึ่งมีชื่อใหม่ว่า Erasmus University ปริญญาเอก Economic Planning and Development จาก Erasmus University
การทำงาน	๗ ม.ค. ๒๕๑๗ เริ่มทำงานที่ธนาคารแห่งประเทศไทย
	๒๕๒๕-๒๕๒๗ ผู้อำนวยการสำนักผู้ว่าการ
	๒๕๒๗-๒๕๒๘ ผู้อำนวยการฝ่ายกำกับ และ ตรวจสอบสถาบันการเงิน
	๒๕๒๘-๒๕๓๑ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง ผู้แทนราษฎรเขต ๘
	๒๕๓๑-๒๕๓๓ กรรมการที่ปรึกษาผู้บริหาร ธนาคารทหารไทย จำกัด
	๒๕๓๓ ศาสตราจารย์มูลนิธิโสภณพานิช คณะพาณิชยศาสตร์ และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
	๒๕๓๒-๒๕๓๔ ประธานคณะกรรมการที่ปรึกษาฝ่ายเศรษฐกิจ ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี กรรมการสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์

๒๕๓๔-๒๕๓๕ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
 กรรมการผู้จัดการใหญ่ ธนาคารทหารไทย จำกัด
 ประชานบริษัท เงินทุนหลักทรัพย์ นวชนกิจ จำกัด
 กรรมการ บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
 ประชานบริษัท ที เอ็ม บี เอส เจเนอรัล จำกัด
 คณบดี บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
 กรรมการสภามหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
 กรรมการที่ปรึกษา บริษัท ไทยประกันชีวิต จำกัด
 ที่ปรึกษาคณะกรรมการ บริษัท ไทยเศรษฐกิจประกันชีวิต
 จำกัด
 กรรมการบริษัท บางกอกอินเตอร์คอนติเนนตอลโฮเต็ลส์
 จำกัด

๒๕๓๕-๒๕๓๖ วุฒิสมาชิก
 รองนายกรัฐมนตรี

๒๕๓๗ กรรมการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
 นายกสภาวิทยาลัยโยนก และ ประธานกรรมการมูลนิธิ
 โยนกลำปาง
 ที่ปรึกษาคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
 กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิมหาวิทยาลัยมหิดล
 นางศลัย พานิชภักดิ์ ภรรยา
 ด.ช. ปรีชญ์ พานิชภักดิ์ บุตร
 ด.ญ. นฤน พานิชภักดิ์ บุตรี
 มหาปรมาภรณ์ข้างเผือก

สถานภาพสมรส

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

**ปาฐกถา ศาสตราจารย์ ดร. สดางค์ มงคลสุข
ครั้งที่ ๓**

เรื่อง

"การพัฒนาอุดมศึกษาไทยจากปี ๒๕๐๑ ถึงปัจจุบัน"

โดย

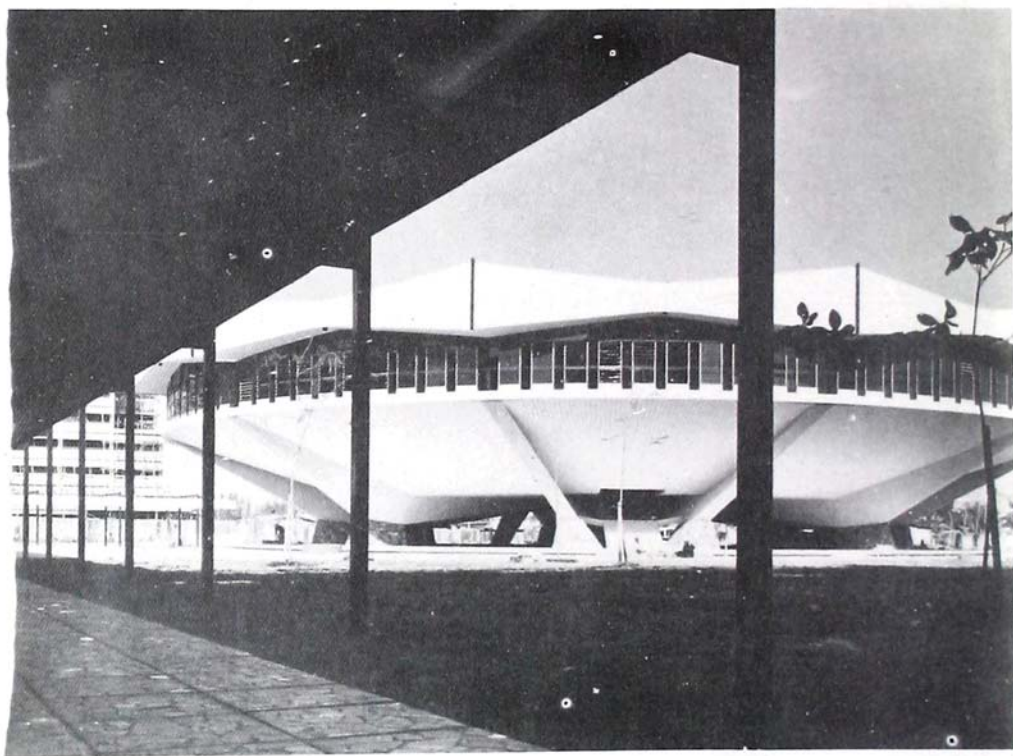
ศาสตราจารย์ นพ. บุญสม มาร์ติน

วันเสาร์ที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๘

ศาสตราจารย์ นายแพทย์บุญสม มาร์ติน
องค์ปาฐก ปาฐกถาศาสตราจารย์ ดร.สดาบศ มงคลสุข ครั้งที่ ๓

ประวัติ

ศาสตราจารย์ นายแพทย์บุญสม มาร์ติน

ชื่อ	ศาสตราจารย์ นายแพทย์บุญสม มาร์ติน
วัน เดือน ปีเกิด	๑๙ กันยายน ๒๔๖๕
สถานที่เกิด	ตำบลหัวเวียง อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง
สัญชาติ	ไทย เชื้อชาติ ไทย ศาสนา คาทอลิก
ชื่อบิดา	เอช.อี.เอ็ม.มาร์ติน อาชีพ ทหาร
ชื่อมารดา	นางจันทร์หอม มาร์ติน อาชีพ ทหาร
ที่อยู่ปัจจุบัน	๒๓๐/๑๖ ซอยบุญสม เซนต์หลุยส์ ๓ ตำบลทุ่งวัดดอน เขตสาทร กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๒๐

ประวัติการศึกษา

- สำเร็จประโยคมัธยมศึกษา จากโรงเรียนอัสสัมชัญ พ.ศ. ๒๔๘๒
- สำเร็จการศึกษาปริญญาแพทยศาสตรบัณฑิต พ.ศ. ๒๔๘๘ จากมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์
- สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโททางสาธารณสุข ศาสตรและโรคเมืองร้อน พ.ศ. ๒๔๙๓ จาก มหาวิทยาลัยทูเลน (Tulane) ประเทศสหรัฐอเมริกา
- ปริญญาบัตรวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่๙ พ.ศ. ๒๕๑๐

รางวัลเกียรติคุณทางการศึกษาที่ได้รับ

- ได้รับรางวัล Prize of Honour รางวัลสูงสุด ม.๘ อัสสัมชัญ

๒. ปรินญาแพทยศาสตร์ดุษฎฐิบัณฑิตกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยมหิดล
 ๓. ปรินญาแพทยศาสตร์ดุษฎฐิบัณฑิตกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 ๔. ปรินญาวิทยาศาสตร์ดุษฎฐิบัณฑิตกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 ๕. ปรินญาครุศาสตร์ดุษฎฐิบัณฑิตกิตติมศักดิ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ๖. ปรินญาปรัชญาดุษฎฐิบัณฑิตกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 ๗. ปรินญาวิทยาศาสตร์ดุษฎฐิบัณฑิตกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติการรับราชการทางกระทรวงสาธารณสุข

- พ.ศ. ๒๔๘๘-๒๔๘๙ เป็นลูกจ้างในฐานะแพทย์ประจำบ้านและหัวหน้า
 แพทย์ประจำบ้าน โรงพยาบาลศิริราช กระทรวง
 สาธารณสุข
 พ.ศ. ๒๔๙๐-๒๔๙๑ เป็นอาจารย์โท ภาควิชาอายุรศาสตร์คณะ
 แพทยศาสตร์ศิริราช มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์
 กระทรวงสาธารณสุข
 พ.ศ. ๒๔๙๒ ได้รับทุนคุรุสภา ไปศึกษาต่อ ณ สหรัฐอเมริกา

ประวัติการรับราชการกระทรวงศึกษาธิการ

- พ.ศ. ๒๔๙๔ ดำรงตำแหน่ง นายแพทย์ไทยประจำสำนักงานปลัด
 กระทรวงศึกษาธิการ
 พ.ศ. ๒๔๙๕ ดำรงตำแหน่ง อาจารย์โทโรงเรียนฝึกหัดครู
 พลศึกษา กรมพลศึกษา
 พ.ศ. ๒๔๙๖ ดำรงตำแหน่ง อาจารย์ใหญ่โรงเรียนฝึกหัดครู
 พลศึกษา กรมพลศึกษา
 พ.ศ. ๒๔๙๘ ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการวิทยาลัยพลศึกษา
 กรมพลศึกษา (คนแรก)

-
- พ.ศ. ๒๕๐๑ ดำรงตำแหน่ง อาจารย์ใหญ่โรงเรียนฝึกหัดครูพลานามัย
อีกตำแหน่งหนึ่ง
- พ.ศ. ๒๕๑๑ ดำรงตำแหน่ง อธิบดีกรมพลศึกษา
- พ.ศ. ๒๕๒๓ ดำรงตำแหน่ง นายกสภาการฝึกหัดครู
ดำรงตำแหน่ง นายกสภาวิทยาลัยเทคโนโลยีและ
อาชีวศึกษา

ประวัติการรับราชการจากมหาวิทยาลัย

- พ.ศ. ๒๔๙๐ ดำรงตำแหน่ง อาจารย์ตรีอายุรศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์
และศิริราชพยาบาล
- พ.ศ. ๒๕๐๒ ดำรงตำแหน่ง หัวหน้าภาควิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พ.ศ. ๒๕๐๔ ดำรงตำแหน่ง คณบดีคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัย
แพทยศาสตร์ (เชียงใหม่)
- พ.ศ. ๒๕๐๗ ดำรงตำแหน่ง รองอธิการบดี ฝ่ายปกครองมหาวิทยาลัย
เชียงใหม่
- พ.ศ. ๒๕๑๑ ดำรงตำแหน่ง รองอธิการบดีวิทยาลัยวิชาการศึกษา
พลศึกษา
- พ.ศ. ๒๕๑๓ ดำรงตำแหน่ง อธิการบดีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- พ.ศ. ๒๕๑๘-๒๕ ดำรงตำแหน่ง นายกสภามหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- พ.ศ. ๒๕๓๐-๓๔ ดำรงตำแหน่ง นายกสภามหาวิทยาลัยมหิดล

